

Nr 3

Utlåtande i anledning av väckta motioner om minskning av längsta tid för upplåtelse av rätt att avverka skog.

Tredje lagutskottet har behandlat två inom riksdagen väckta, till lagutskott hänvisade motioner, nr 53 i första kammaren av herr *Jonasson m. fl.* och nr 70 i andra kammaren av herr *Wahrendorff m. fl.*

I motionerna, vilka är likalydande, göres med hänvisning till 1 kap. 7 § lagen om nyttjanderätt till fast egendom gällande, »att en lagstadgad rätt för köparen att kräva fem års avverkningstid inte står i överensstämmelse med nutidens krav på rationell skogsvård». Därest avverkning av försålt virke icke företages förr än efter fem år medför detta enligt motionärerna betydande produktionsförluster. Då stämplingen avsett gallring innebär, framhålls det, en uppskjuten avverkning försämrad tillväxt på kvarstående skogsbestånd. Har stämplingen skett till slutavverkning kan, förmenar motionärerna vidare, en femårig avverkningstid medföra, att ett ersättande av skogsbeståndet med en ny skogsgeneration i onödan fördröjes. Motionärerna, som anser det uppenbart att avverkningstidernas längd måste avpassas efter köparnas möjligheter att utdriva virket, påpekar, att det utbyggda skogsbilvägnätet möjliggör ett hastigare utdrivande än vad tidigare varit fallet. En tid av tre år för avverknings inom Dalarna och Norrland utom Gästrikland och två år för avverknings inom södra delarna av landet finner motionärerna fullt betryggande för att köpare av avverkningsrätter i samtliga fall skall ha möjlighet att ombesörja utdrivningen.

Motionärerna hemställer, att riksdagen måtte besluta följande lydelse av 1 kap. 7 § nyttjanderättslagen: »Vad här ovan eller eljest i lag finnes i allmänhet stadgat angående nyttjanderätt till fast egendom skall jämväl tillämpas i fråga om rättighet, som fastighets ägare åt annan upplåter att å fastigheten avverka skog eller att där taga torv, ler, grus, sten eller annat, som icke är att hänföra till fastighetens vanliga avkastning, eller att jaga eller att fiska; dock att, där upplåtelsen avser allenast eller huvudsakligen rätt att annorledes än till husbehov avverka skog, längsta tid för rättighetens bestånd är *tre år i Dalarna och Norrland utom Gästrikland samt två år i övriga delar av landet.*»

Förevarande fråga har behandlats av riksdagen år 1954 i anledning av vid nämnda riksdag väckta, likalydande motionerna I: 350 av herr Näsgrård

m. fl. och II: 463 av herr Larsson i Hedenäset m. fl., däri hemställts, att riksdagen måtte i skrivelse till Kungl. Maj:t begära en utredning av frågan om lämpligheten att till tre år begränsa den längsta tiden för upplåtelse av skogsavverkningsrätt. I ärendet hade tredje lagutskottet avgivit utlåtande nr 25/1954. I utlåtandet hade utskottet hemställt, att ifrågavarande motioner icke måtte föranleda någon riksdagens åtgärd, vilken hemställan riksdagen biföll.

Utskottet hänvisar till nämnda utlåtande, vari redogjorts för gällande rätt på området ävensom för innehållet i inhämtade yttranden över då förevarande motioner.

Utskottet

Enligt 1 kap. 7 § nyttjanderättslagen får upplåtelse av rätt att avverka skog annorledes än till husbehov ej avse längre tid än fem år. Laga hinder mot att med bindande verkan träffa avtal om kortare avverkningstider finnes icke. Någon »lagstadgad rätt» för köparen att erhålla fem års avverkningstid föreligger således icke.

Nackdelar främst ur skogsvårdssynpunkt kan, som motionärerna framhåller, otvivelaktigt följa med utnyttjande av en femårig avtalstid. Som framgår av vissa i utskottets utlåtande nr 25/1954 redovisade yttranden och som utskottet i nämnda utlåtande uttalat torde det emellertid särskilt för södra Sveriges vidkommande men även i Norrland numera höra till undantagen, att rotposter får stå oavverkade längre tid än tre år efter försäljning. Den utveckling mot allt kortare tider för avverkning och drivning utskottet i sitt tidigare utlåtande ansett sig kunna konstatera synes alltjämt fortskrida. De påtalade nackdelarna torde därför i mycket liten utsträckning göra sig gällande.

Ehuru av det ovan sagda kan synas som om ett förkortande av maximitiden i enlighet med motionärernas hemställan i stort sett skulle sakna praktisk betydelse, vill utskottet för sin del icke förorda en sådan lagändring. Som närmare utvecklats i det tidigare utlåtandet torde nämligen i särskilda fall en längre tid för utdrivning av försåld virkespost vara motiverad. Möjligheten att i sådana fall bestämma avverkningstiden upp till fem år bör icke avskäras. Mot missbruk av en sådan möjlighet talar i hög grad, att skogsägarna numera i ökad utsträckning kan hävda sina intressen genom organisationer.

Utskottet vill till sist anmärka, att skogsavverkningsrätterna sådana de numera allmänt upplåtes — nämligen avseende vissa genom stämpling bestämde träd — står nära institutet köp av lös egendom, inom vilket institut leveranstid fritt kan avtalas. Frågan huruvida avverkningsrätterna i denna

form skall anses innebära upplåtelse av rätt till fast egendom torde icke vara slutgiltigt löst.

På grund av vad sålunda anförts får utskottet hemställa,
att förevarande motioner, I: 53 och II: 70, icke måtte för-
anleda någon riksdagens åtgärd.

Stockholm den 14 februari 1961

På tredje lagutskottets vägnar:

HUGO OSVALD

Vid detta ärendes behandling har närvarit:

från f ö r s t a kammaren: herrar Osvald, Lindahl, Göran Karlsson, Georg Carlsson, Kristiansson, Ebbe Ohlsson, Åkesson och Wirmark;

från a n d r a kammaren: herrar Levin, Johansson i Torp, Nyberg, Jansson i Benestad, Andersson i Ryggestad, Johansson i Öckerö, Wachtmeister och Hammarberg.